

Матусевич Ярослав,

слухач магістратури 1-го курсу 101 навчальної групи ННІ №3 НАВС

Науковий керівник:

завідувач кафедри конституційного права та прав людини НАВС

доктор юридичних наук, доцент **Калиновський Богдан**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ З ІНТЕРПОЛОМ: РЕСУРС І-СНЕСКІТ, ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ ВІД ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Останнім часом у світі все більше занепоєння викликає поширення транснаціональної злочинності, що становить небезпеку не лише для окремих держав, але і світовій спільноті в цілому. Зараз спостерігається у Європі та Азії різних за своїми масштабами злочинних формувань, що як наслідок містять утворення цілих, так званих, «злочинних мереж», які несуть неабияку загрозу безпеці світової спільноти. Для допомоги у боротьбі з такими негативними суб'єктами створюються пізні міжнародні організації, однією із яких є організація міжнародної коимінальної поліції - Інтерпол . Надважливою є взаємодія правоохоронних органів України із цією міжнародною організацією . [2-с.17]

Підрозділом, на який безпосередньо покладається організація виконання функцій Міністерства внутрішніх справ України як Національного центрального бюро Інтерполу, є робочий апарат Укрбюро Інтерполу. НЦБ забезпечує співробітництво правоохоронних органів України та зарубіжних країн як у цілому, так і в окремих напрямках боротьби із злочинністю і надає можливості для: підготовки та надсилання ініціативних запитів за кордон; · підготовки та надсилання відповідей на запити зарубіжних правоохоронних органів; обміну оперативно-розшуковою, оперативно-довідковою та криміналістичною інформацією про підготовку і вчинення злочинів та причетних до них осіб, а також архівною та, в окремих випадках, процесуальною інформацією; обміну досвідом роботи, законодавчими та іншими нормативними актами, учбово-методичною літературою з питань діяльності правоохоронних органів; обміну науково-технічною та іншою інформацією з питань боротьби із злочинністю.[3, 4 -с.91, с.151]

Всупереч поширеній в суспільстві думці, Інтерпол не є окремим наддержавним поліцейським органом, який самостійно займається розслідуваннями найбільш небезпечних міжнародних злочинів, маючи в своєму штаті «армію» власних слідчих та спецназу. Тобто, співробітники Інтерполу не займаються, власне, слідчою та оперативною роботою в пошуках злочинців по всьому світові. Хоча в організації є певні «групи реагування», але це, скоріше, не спецназ, а інструктори, які за необхідністю та виключно за згодою «приймаючої країни» допомагають поліцейським держав-членів в ситуаціях, коли, наприклад, останнім бракує ресурсів та досвіду для затримання найбільш небезпечних злочинців. По суті, головною функцією Інтерполу є створення та підтримка різноманітних баз даних, якими можуть користуватись правоохоронні органи країн-членів організації. Обмін оперативною

інформацією в рамках кримінальних проваджень, участь в спільних заходах з розслідування щодо широкого кола злочинів, а також аналіз оперативної інформації - дуже важливий вектор взаємодії між Національною поліцією України і Міжнародної організації кримінальної поліції - Інтерпол в боротьбі з загальнокримінальною злочинністю. Слід відзначити, що взаємодія України з Інтерполом відбувається на певних основоположних принципах. До таких принципів ми відносимо: 1.) Принцип поваги та дотримання прав і свобод людини. 2.) Принцип законності 3.) Принцип рівності країн-учасниць 4.) Принцип поваги до державного суверенітету 5.) Принцип забезпечення невідворотності покарання 6.) Принцип протидії виключно загальнокримінальним правопорушенням 7.) Принцип загальності поліцейського співробітництва 8.) Принцип функціональності співробітництва [5- с.95].

Зараз все більшої популярності у злочинному світі набуває перетин кордону з фальсифікованими документами . Таким чином гвалтівники, терористи та інші особливо небезпечні особи можуть перетинати кордони різних країн майже безперешкодно. Країнам необхідно захистити свої кордони. Для цього міжнародна організація коимінальної поліції Інтерпол створила спеціальний ресурс. I-Checkit - це рішення для перевірки, яке доповнює та посилює національні системи безпеки кордонів. Вона дозволяє довіреним партнерам у приватному секторі проводити сучасні перевірки пасажирів у режимі реального часу у співпраці з правоохоронними органами. Враховуючи легкість, з якою терористи, організовані злочинні групи та гвалтівники можуть отримати доступ до регульованих маршрутів, існує нагальна потреба в подальшому розширенні I-Checkit.

Введення даного ресурсу у 2014 році дало свої позитивні результати, тому було прийнято рішення про розширення меж функціонування даного ресурсу як для авіаційного, так і для морського секторів. I-Checkit дозволяє перевізникам надавати інформацію про проїзний документ для перевірки на базу даних Інтерполу про вкрадені та втрачені проїзні документи. Наведені дані не включають імена осіб. Як же працює дана система ?

У випадку збігу бази даних спрацьовує миттєве сповіщення, щоб доповісти про ситуацію. Повідомлення надсилаються до Генерального секретаріату Інтерполу та до Національних центральних бюро у відповідних країнах та інших відповідних національних правоохоронних органах. У деяких випадках команди безпеки перевізника можуть також отримувати повідомлення, щоб вони могли пройти додаткову перевірку документа, що розглядається під час посадки. Наразі відбуваються дослідження та розробка I-Checkit для забезпечення безпеки у фінансовому секторі.

Як ми вже зазначили, розвиток передових технологій та нових способів захисту від транснаціональної злочинності не стоїть на місці. Спеціалісти Інтерполу активно вдосконалюють старі та впроваджують нові методи боротьби зі злочинністю. Це підтверджує необхідність співпраці НЦБ Інтерполу в Україні з цією міжнародною організацією.

Список використаних джерел

1. Бараннік Р. Кримінальний розшук поза територією держави: деякі термінологічні та організаційні питання його проведення / Р. Бараннік, Д. Компанієць // Право України. – 2006. – No 5. – С. 136.
2. Гаврилюк В. І. Актуальні аспекти міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України на напрямку протидії торгівлі людьми / Гаврилюк В. І., Дубина В. І., Данилюк М. П.; за ред. В. І. Гаврилюк. – К.: Цифра, 2007. – 420 с.
3. Дунаєва А. В. Діяльність слідчого щодо розшуку підозрюваного: дис.... канд. юрид. наук: 12.00.09 / А. В. Дунаєва; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2013. – 214 с.
4. Зеленюк Т. С. Поняття та зміст міжнародного розшуку / Т. С. Зеленюк, С. П. Пекарський // Розшукова робота ОВС: проблеми та шляхи їх розв'язання: матер. міжвуз. наук.-практ. семінару (Донецьк, 28 берез. 2008 р.) / Донец. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2008. – С. 116.
5. Карпов О. Н. Використання можливостей міжнародних поліцейських організацій у розшуку злочинців: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 “Кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність” / О.Н.Карпов. – К., 2011. 10.
6. Компанієць Д. Історико- правовий аспект розшукової функції у діяльності поліції / Д. Компанієць // Право України. – 2003. – No 1. – С. 142.
7. Кримінальний процесуальний кодекс; станом на 01 вересня 2016 року. – Харків: Право, 2016.
8. Лата М. М. Особливості міждержавного розшуку/ М. М. Лата, С. І. Апухтін // Розшукова робота ОВС: проблеми та шляхи їх розв'язання: матер. міжвуз. наук.-практ. семінару (Донецьк, 28 берез. 2008 р.) / Донец. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2008. – С. 120–122.
9. Лешукова І. В. Процесуальні особливості міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України при розслідуванні злочинів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / І. В. Лешукова. – Х., 2004. – С. 160–161.
10. Методичні рекомендації щодо прядку та умов екстрадиції до України обвинувачених на стадії досудового слідства: станом на 01 трав. 2011 р.: затв. М-вом внутр. справ України, Голов. слідче упр. – К., 2011. – 25 с. / <http://umdpl.info/index.php?id=1324315437> (дата звернення 14.09.2016)
11. Устав Международной организации уголовной полиции – Интерпол // Библиотека криминалиста. – 2011. – No 1.
12. Калиновський О. В., Йовенко І. І. Особливості взаємодії органів внутрішніх справ України та іноземних держав щодо розшуку підозрюваних (обвинувачених) / О. В. Калиновський, І. І. Йовенко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2013. – No 2(30). – С. 18–26.